

Desde a consideración de que os factores determinantes do desenvolvemento humano son os procesos mediados da aprendizaxe, a familia non pode considerarse como unha simple prolongación da escola, senón coma un escenario educativo propio, xa que facilita a mediación do desenvolvemento dos suxeitos en ambientes funcionais da vida cotiá. Na medida en que se achegue unha relación activa entre ambos os compoñentes da comunidade escolar estarase potenciando a calidade do proceso educativo mesmo.

Tanto desde unha actuación preventiva como desde o punto de vista da intervención específica, a coordinación entre o centro educativo e as familias terá que dirixirse cara á consecución dos seguintes obxectivos xerais:

- Participar e facer un seguimento da metodoloxía e da planificación do traballo escolar e das tarefas de estudo na casa.
- Colaborar no deseño e controlar os tempos e os métodos de estudo: sínteses, resumos, subliñados, fomento da lectura, técnicas de instrución, traballos dirixidos.
- Comprobar as actividades obxectivo indicadas nas axendas persoais diarias e responder a estas xerando un feedback comunicativo continuo.
- Fomentar o desenvolvemento e a mellora do autoconcepto e da autoestima.
- Facilitar o fortalecemento da atención e da motivación, de acordo coa elaboración de metas a curto e medio prazo, e avaliar o seu nivel de cumprimento.
- Fortalecer a estabilidade emocional e afectiva.
- Fomentar o interese polos estudos.
- Clarificar as regras e os límites con flexibilidade.

- Crear e potenciar o diálogo no seo da familia como base para xerar

ambientes de colaboración e cooperación cos iguais.

- Modelar, ao tempo ca ensinar, os sistemas de valores coherentes.

Para conseguir estes obxectivos, é preciso establecer os medios facilitadores para esa comunicación. En efecto, desde o punto de vista lexislativo⁵ a participación das familias no ámbito escolar está debidamente recollida, polo que cada centro fai funcional esta participación equiparándoa a tres aspectos básicos: recibir información por parte da escola a través da acción titorial; participar nas decisións escolares a través do Consello Escolar e participar na escola a través das ANPAS:

- Comunicación formal e fomento da participación directa das familias cos

profesores/as titores/as, os departamentos de orientación e os coordinadores de ciclo.

- Comunicación de calquera cambio, reaxuste ou prazos referidos aos

procesos de aprendizaxe acordados nos órganos de coordinación docente mediante escritos formais enviados ás familias.

- Indicación formal bidireccional e colaboración coas familias na adopción,

deseño e aplicación dos programas de apoio, dos procesos de recuperación e/ou doutras medidas de atención á diversidade.

- Indicación clara dos proxectos, programas e as actividades extraescolares

tanto do ámbito de aula como de centro en lugares visibles do centro, tales como as entradas do centro e/ ou a propia aula.

- Posta en marcha dun servizo web para descargar toda a información

relevante ao respecto.

- Fomento dun proceso de intercambio de comunicación individual con cada estudante mediante o uso dun caderno viaxeiro, que implica o intercambio da información entre a escola e a familia.

- Reunións coas familias para profundar no intercambio de información: reflexións familiares.

- Participación das familias no proceso de avaliación educativa a través do Consello Escolar.

- Avaliación do nivel desta colaboración e participación como índice de calidade educativa.

Non obstante, o ritmo da vida actual e os condicionantes de todo tipo (transporte, macrocentros) esixen formas de colaboración non formais, das que caben destacar as seguintes estratexias que, ben realizadas por iniciativas particulares, ben estruturadas mediante comisións de traballo continuadas, se relacionan coas accións seguintes:

- Entradas flexibles das familias no ámbito escolar.
- Visitas das familias dentro do horario escolar.
- Realización de obradoiros conxuntos para o desenvolvemento da formación e o intercambio de información.

- Realización de festas e outras reunións lúdicas que faciliten a comunicación na escola.

- Facilitamento de encontros entre as familias para potenciar o intercambio de experiencias de interese.

Deste xeito, pode avanzarse desde un modelo excesivamente formal cara a unha colaboración activa fundamentada nun proceso plenamente participativo, no que sexa

posible que educadoras e educadores e as familias poidan compartir decisións e responsabilidades, actuando de maneira cooperativa na solución dos problemas da comunidade escolar.

